

А. М. Авраменко

## Почеп

**ПОЧЕП** — місто Брянської області РФ, райцентр. Знаходиться на р. Судость (притока **Десни**), за 84 км від обласного центру на українській історичній землі Стародубщина. Площа 20 км<sup>2</sup>. Населення 14 991 особа (2021), переважно росіяни, а також українці та білоруси. У 16—17 ст. — сторожова фортеця. За умовами Деулінського перемир'я 1618 Росія передала П. до складу Речі Посполитої. Наприкінці 1648 він став центром 1-ї та 2-ї Почепських сотень у складі автономної Стародубської частини козацького Чернігівського полку, 1654 обидві сотні увійшли до складу Ніжинського полку. 1663 1-у сотню переведено до новоствореного Стародубського полку, 2-у сотню ліквідовано (відновлена 1748). П. також став центром гетьманської домінії (рангового володіння) — Почепської волості, села якої були розкидані по всій території Стародубського полку. Як гетьманська рангова маєтність до 1708 належав І. Мазепі. 1709 володіння І. Мазепи передано фаворитові царя Петра I — О. Меншикову, а після його арешту 1727 конфісковані. 1750 імператриця Єлизавета Петрівна подарувала місто і навколишні землі гетьманові К. Розумовському. На його замовлення бл. 1770 побудовано палац із парком (архітектор Ж.-Б. Валлен-Деламот) і величний Воскресенський собор (А. Рінальді). Після скасування полково-сотенного устрою Лівобережної України 1781 П. став м-ком Мглинського пов. Новгород-Сіверського намісництва, від 1797 — Малоросійської, від 1802 — Чернігівської губ. Надалі власниками П. були А. Розумовський і його дочка В. Репніна-Волконська (від 1822). Не пізніше 1840 місто продане графу П. Клейнміхелю, останній його власник — К. Клейнміхель. 1917—18 П. перебував у складі УНР та Української Держави гетьмана П. Скоропадського. На початку 1918 встановлено радянську владу. 19 грудня 1918 на з'їзді рад Мглинського, Суразького, Стародубського, Новозибківського пов. на станції Унеча (нині місто Брянської обл.) ухвалено рішення про їхнє об'єднання у зв'язку з неприйняттям політики «германо-української Ради». Від січня 1918 — центр Почепського пов. Чернігівської губ. (сформований із

частини території Мглинського пов.). 9 липня 1919 північні повіти Чернігівської губ. передано до складу новоствореної Гомельської губ. РФ. Від 1923 — у складі Брянської губ., 1925 отримав статус міста. Від 1929 — райцентр Західної, від 1937 — Орловської, від 1944 — Брянської областей РФ.

## Фотоілюстрації



## Рекомендована література

1. Почеп — славный город на Судости: Сб. истор. очерков. Клинцы, 2000;
2. Страницы истории Почепского района. К 510-й годовщине со времени первого упоминания г. Почепа в Краткой Волынской летописи (1500—2010). Публикации из периодических изданий, краеведческая информация из книг, записки краеведов, очевидцев и участников событий, происходящих в Почепском районе. Клинцы, 2010;
3. Симоненко Б. П. История Почепа. Брянск, 2012.

### Бібліографічний опис:

Почеп / А. М. Авраменко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. - К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2024. - Режим доступу:

<https://esu.com.ua/article-882234>

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України

([докладніше](#)).